

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **A. B.**, bývajúceho vo V., zastúpeného JUDr. Štefanom Jakabom, advokátom so sídlom v Kráľovskom Chlmci, Hlavná 168, proti žalovaným **1/ Slovenskej sporiteľni, a.s.**, so sídlom v Bratislave, Suché Mýto č. 4, zastúpenej advokátskou kanceláriou HRABOVECKÝ & PARTNERS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Nám. Martina Benku 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Radovan Hrabovecký, **2/ L & B, kontakt s.r.o.**, so sídlom v Košiciach, Sokolovská č. 1 a **3/ Ing. M. K.**, bývajúcemu v K., zastúpenému JUDr. Richardom Kovalčíkom, advokátom so sídlom v Košiciach, Rázusova 1., **o určenie veci do dedičstva**, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp.zn. 46 C 450/1992, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 9. decembra 2010 sp.zn 1 Co 163/2010 rozhodol

t a k t o :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v v Košiciach z 9. decembra 2010 sp.zn. 1 Co 163/2010 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Žalobou podanou na bývalom Mestskom súde v v Košiciach dňa 21. apríla 1992 sa pôvodná žalobkyňa E. O., rod. K., bývajúca v B., domáhala určenia svojho vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným v evidencii nehnuteľnosti pre kat. úz. obce K. na liste vlastníctva č. X. ako pozemok parcela č. 115 – zastavané plochy vo výmere 1 225 m² a dom súp. č. 446-448 (pôvodne zapísaným v pozemkovej knihe pre kat. úz. K. v pozemnoknižnej vložke č. X.).

V žalobe uviedla, že na základe kúpnej zmluvy z roku 1934 (správne 1936) sa stala podielovou spoluvlastníčkou uvedených nehnuteľností v 1/4 a dedením po svojom otcovi J.

K. v roku 1949 nadobudla jeho 3/4 spoluvlastnícky podiel k týmto nehnuteľnostiam, čím sa stala ich výlučnou vlastníčkou. Koncom roku 1948 sa odsťahovala do Maďarska a zostala tam trvalo žiť. Nehnuteľnosti až do roku 1952 spravovala prostredníctvom advokáta, potom s výkonom správy prestala, pretože výnos z nich to ekonomicky neumožňoval. Po vydaní zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých krívd zistila, že na základe rozhodnutia Finančného odboru rady bývalého Mestského národného výboru v Košiciach z 5. januára 1949 (správne 1959) bolo k predmetným nehnuteľnostiam zapísané vlastnícke právo Československého štátu, a to z dôvodu, že ide o nereštituovaný židovský majetok. Tento zápis označila za neplatný, pretože nikdy nebola evidovaná ako židovka, ale bola, rovnako ako jej manžel i rodičia, rímsko-katolíckeho náboženstva.

Po smrti pôvodnej žalobkyne v priebehu konania súd pokračoval v konaní s jej právnym nástupcom (synom) – žalobcom. Po pripustení zmeny žaloby sa predmetom konania stal návrh na určenie, že nehnuteľnosť zapísaná v katastri nehnuteľností pre kat. úz. K., obec K., okres K., na liste vlastníctva č. X. ako pozemok parcela č. 115 – zastavaná plocha vo výmere 1 225 m² a dom súp. č. 446 (ďalej len „sporná nehnuteľnosť“ alebo „nehnuteľnosť“), patrí v celosti do dedičstva po neb. Dr. O. J. P., rod. K. E. A. (ďalej len „právna predchodkyňa žalobcu“), narodenej v M. dňa X. a zomrelej dňa X.. Po rozhodnutí o procesných návrhoch žalobcu týkajúcich sa okruhu žalovaných sa nimi stali žalovaní 1/ až 3/, v prospech ktorých je (resp. v prípade žalovanej 2/ bolo) zapísané vlastnícke právo v katastri nehnuteľností.

Okresný súd Košice I (ďalej len „prvostupňový súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom (v poradí druhým) z 24. marca 2010 č.k. 46 C 450/1992-649 určil, že nehnuteľnosť patrí v celosti do dedičstva po právnej predchodkyňi žalobcu. Zároveň vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozsudku. Určovaciu žalobu považoval za dôvodnú poukazujúc na výsledky vykonaného dokazovania, z ktorého vyvodil záver, že štát sa nestal vlastníkom spornej nehnuteľnosti ako tzv. nereštituovaného židovského majetku, ktorý mal podľa predpisov bývalého Maďarského štátu prejsť v roku 1944 na Maďarský štát (Maďarské kráľovstvo) a z titulu sukcesie v roku 1945 na Československý štát, pretože právna predchodkyňa žalobcu, ani jej otec neboli osobami židovského pôvodu. Rozhodnutie Finančného odboru rady bývalého Mestského národného výboru v v Košiciach z 5. januára 1959 č. 2453/C, na základe ktorého bol s poukazom na to, že ide o nereštituovaný židovský majetok, vykonaný zápis vlastníckeho práva Československého štátu k nehnuteľnostiam zapísaným v tom čase v pozemkovej knihe pre

kat. úz. K. v pozemnoknižnej vložke č. X. ako parcela č. 2917 – dom s dvorom č. p. 446, 447, 448, 450, 451 a 453 v intraviláne H. ul. č. 24-26 vo výmere 1291 m² a vedeným na meno E. B., rod. K., preto nemohlo mať za následok prechod vlastníckeho práva na štát. Keďže vlastnícke právo na štát neprešlo ani uzavretím protokolu medzi bývalou Československou republikou a Maďarskou republikou zo dňa 3. februára 1964, pretože tento nebol ratifikovaný národným zhromaždením a štát sa už za vlastníka považoval, nedošlo dražbou spornej nehnuteľnosti v rámci tzv. malej privatizácie v roku 1991, ani jej následnými prevodmi, k strate vlastníckeho práva právnej predchodkyne žalobcu.

Krajský súd v v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaných rozsudkom z 9. decembra 2010 sp.zn. 1 Co 163/2010 rozsudok súdu prvého stupňa vo vyhovujúcom výroku zmenil tak, že žalobu zamietol.

V odôvodnení rozsudku uviedol, že v predmetnej veci bol ustálený skutkový a právny stav v tom smere, že právna predchodkyňa žalobcu ani jej otec nemali židovský pôvod, preto pre nesplnenie zákonných podmienok nemohla právna predchodkyňa žalobcu deklaratórnym rozhodnutím z roku 1959 stratiť vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti, a že užívanie nehnuteľnosti štátom, ktorý si zabezpečil zápis vlastníckeho práva, možno označiť za okupáciu nehnuteľnosti štátom bez právneho dôvodu. Táto skutočnosť zakladala dôvod na uplatnenie reštitučného nároku na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 ods. 2 zák.č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách (ďalej len „zák.č. 87/1991 Zb.“), ktorý ako reštitučný predpis bol k Občianskemu zákonníku vo vzťahu špeciality.

Poukazujúc na právne závery vyvíjajúcej sa judikatúry, podľa ktorých naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva nie je daný v prípadoch, v ktorých právne vzťahy boli dotknuté dávno v minulosti a nestali sa neistými teraz, ale prostredníctvom žaloby o určení vlastníckeho práva je uvádzané do neistoty právo súčasného vlastníka veci, a podľa ktorých naliehavý právny záujem nie je daný ani v prípadoch, v ktorých bolo možné uplatniť nárok na vrátenie veci postupom podľa špeciálnej úpravy obsiahnutej v reštitučných predpisoch a nárok uplatnený nebol alebo z nejakých dôvodov takejto požiadavke nebolo vyhovené, dospel k záveru, že v predmetnej veci nemožno určovacej žalobe vyhovieť pre nedostatok naliehavého právneho záujmu. Neuplatnenie ochrany právnu predchodkyňou žalobcu podľa reštitučného predpisu malo za následok stratu možnosti domáhať sa ochrany podľa všeobecných predpisov, teda aj ochrany prostredníctvom žaloby o určení vlastníckeho

práva, resp. o určenie veci do dedičstva. Na tom nič nemení ani tá skutočnosť, že žalobca ani jeho právna predchodkyňa so zreteľom na nedostatok zákonom stanoveného štátneho občianstva, resp. bydliska na území bývalej ČSFR, nespĺňali podmienky na obnovenie svojho vlastníctva spôsobom uvedeným v zák.č. 87/1991 Zb.

Zamietnutie žaloby ďalej odvolací súd odôvodnil tým, že právny predchodca žalovaných Ing. M. nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti na základe privatizačnej dražby a žalovaní ho nadobudli následnými legálnymi prevodmi v dobrej viere, preto požívajú ochranu svojho vlastníckeho práva.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil odňatím možnosti konať pred súdom, spočívajúcim predovšetkým v prekvapivosti rozhodnutia odvolacieho súdu nerešpektovaním jeho práva vyplývajúceho z § 213 ods. 2 O.s.p., v uskutočnení odvolacieho pojednávania bez jeho účasti a v nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku. Odvolaciemu súdu vyčítal aj nesprávne právne posúdenie veci v otázke nedostatku naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe. Namietal, že odvolací súd sa v rozpore s princípmi právnej istoty a predvídateľnosti rozhodovania odklonil od právnych záverov judikatúry vyslovených v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 36/99 a 2 Cdo 51/2000, podľa ktorých popri nároku na vydanie veci podľa reštitučných predpisov nemožno vylúčiť ani nárok na ochranu vlastníctva podľa Občianskeho zákonníka.

Žalovaní 1/ a 3/ vo vyjadrení k podanému dovolaniu navrhli tento mimoriadny opravný prostriedok ako neopodstatnený zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie bolo podané proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu oprávnenou osobou (účastníkom konania) v zákonnej lehote (§ 240 ods. 1 O.s.p.) a že je prípustné (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 veta za bodkočiarkou O.s.p.) a dospel k záveru, že ho treba zrušiť.

Z ustanovenia § 242 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ako aj uplatneným dovolacím dôvodom. Obligatórne sa zaoberá len vadami konania uvedenými v § 237 O.s.p. a inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Podľa názoru dovolacieho súdu konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou majúcou za následok odňatie možnosti žalobcovi konať pred súdom. Táto vada spočíva v nedostatočnom odôvodnení rozsudku odvolacieho súdu v tej časti, v ktorej za dôvod zamietnutia žaloby označil aj dobrú vieru žalovaných, resp. ich právneho predchodcu pri nadobudnutí vlastníckeho práva. Odvolací súd totiž bližšie neobjasnil, z akých skutkových zistení vyvodil tento právny záver a čo tento záver znamená v konfrontácii z jeho iným záverom, že právna predchodkyňa žalobcu vlastnícke právo nestratila. Dovolacie námietky žalobcu týkajúce sa odňatia možnosti konať pred súdom boli preto v tejto časti dôvodné.

Uvedená vada však nebránila dovolaciemu súdu zaujať stanovisko k právnemu posúdeniu veci odvolacím súdom v otázke existencie či neexistencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení.

V preskúmvanej veci bolo z hľadiska skutkového (okrem iného) zistené, že právna predchodkyňa žalobcu nadobudla kúpou v roku 1936 spoluvlastnícky podiel k spornej nehnuteľnosti v rozsahu 1/4 a potom dedením po svojom otcovi v roku 1949 aj zostávajúci spoluvlastnícky podiel v rozsahu 3/4, a až do roku 1959 bola v pozemkovej knihe zapísaná ako výlučná vlastníčka tejto nehnuteľnosti, že na základe rozhodnutia Finančného odboru rady bývalého Mestského národného výboru v Košiciach z 5. januára 1959 bolo zapísané vlastnícke právo k nehnuteľnosti v prospech štátu s odôvodnením, že ide o nereštituovaný židovský majetok, že neboli splnené podmienky pre prechod vlastníckeho práva na štát spôsobom uvedeným v tomto rozhodnutí, pretože právna predchodkyňa žalobcu, ani jej otec neboli židovského pôvodu, že právna predchodkyňa žalobcu nestratila vlastnícke právo ani v dôsledku iných právnych skutočností, že v rámci tzv. malej privatizácie na dražbe konanej dňa 12. októbra 1991 vydražil nehnuteľnosť Ing. M. M. a následne bol zapísaný ako jej vlastníak v katastri nehnuteľností, že menovaný v roku 1992 predal spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti v rozsahu 3/7 žalovanej 1/, že jeho zostávajúci podiel v rozsahu 4/7 bol následne opakovane prevádzaný a napokon prevedený až na žalovaného 3/, ktorý ho nadobudol zmluvou o zabezpečovacom prevode práva uzavretou v roku 2005 so žalovanou 2/,

a že právna predchodkyňa žalobcu nemala trvalý pobyt na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky.

Podľa názoru dovolacieho súdu právny záver odvolacieho súdu o neexistencii naliehavého právneho záujmu na žalovanom určení nebol správny. Odvolací súd nedostatok naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe vyvodil zo skutočnosti, že právna predchodkyňa žalobcu sa mohla domáhať ochrany svojho práva postupom zák.č. 87/1991 Zb., teda podľa reštitučného predpisu, pretože okupáciou nehnuteľnosti štátom bez právneho dôvodu bol daný reštitučný dôvod v zmysle tohto zákona. Pokiaľ tak neurobila, nemohla sa domáhať ochrany určovacou žalobou podľa všeobecných predpisov, resp. takejto ochrany sa nemôže domáhať ani žalobca. Zároveň však konštatoval, že právna predchodkyňa žalobcu vzhľadom na nedostatok trvalého bydliska nespĺňala podmienky pre obnovenie svojho vlastníctva spôsobom uvedeným v zák.č. 87/1991 Zb. Odvolací súd teda zamietnutie žaloby odôvodnil neuplatnením reštitučného nároku, hoci takýto úspešne uplatnený ani nemohol byť. Takýto záver nezodpovedá požiadavke spravodlivého súdneho rozhodovania a nemožno ho ospravedlniť ani poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Cdo 120/03. Je totiž povinnosťou súdu v každej prejednávanej veci vyvinúť maximálne úsilie pre nájdenie takého riešenia, ktoré bude zlučiteľné so všeobecnou predstavou spravodlivosti.

Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4 Cdo 130/2007 (vychádzajúce zo stanoviska pléna Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. PL. ÚS 21/05), na ktoré odvolací súd poukázal v súvislosti so svojím záverom o nedostatku naliehavého právneho záujmu, nebolo ním interpretované správne.

Najvyšší súd v rozhodnutí sp.zn. 4 Cdo 130/2007 svoj právny záver o nemožnosti domáhať sa ochrany vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, a to ani formou určenia vlastníckeho práva, podmienil možnosťou domáhať sa ochrany postupom podľa reštitučného predpisu ako špeciálneho, teda danosťou reštitučného nároku v zmysle možnosti úspešne žiadať o vydanie veci podľa reštitučného predpisu. Preto pokiaľ táto podmienka splnená nie je, zostáva podľa názoru dovolacieho súdu zachovaná možnosť domáhať sa ochrany vlastníckeho práva (ktoré subjekt tohto práva okupáciou veci štátom nestratil) podľa všeobecných predpisov, a to aj žalobou o určenie vlastníckeho práva. Určovacou žalobou sa v takomto prípade neobchádza zmysel a účel reštitučného zákonodarstva (reštitučné predpisy a všeobecné predpisy si za tejto situácie nekonkurujú), preto ju ako prostriedok ochrany práva

nemožno vylúčiť. V prípade okupácie veci štátom, ak nie je daná možnosť domáhať sa vydania veci podľa reštitučných predpisov (napr. preto, že vlastník nespĺňal podmienky oprávnenej osoby), je určovacia žaloba jedinou možnosťou reálnej ochrany vlastníckeho opráva. Otázka naliehavého právneho záujmu na takejto žalobe, resp. na žalobe o určenie vlastníckeho práva vlastníka ku dňu jeho smrti, je závislá na posúdení konkrétnych okolností každej jednotlivej veci.

Nedostatok naliehavého právneho záujmu nebolo možné odôvodniť ani všeobecným argumentom o zneistení v súčasnosti existujúcich a aj vykonávaných vlastníckych vzťahov. Uvedené by prichádzalo do úvahy v situácii, keď by štát po prevzatí veci bez právneho dôvodu v rozhodnom období s vecou disponoval v zmysle prevodu vlastníckeho práva na iné subjekty. V prejednávanej veci však štát v rozhodnom období vlastníctvo na iné subjekty nepreviedol. Začal ním disponovať až po skončení rozhodného obdobia práve v čase, keď si žalobkyňa začala nárokovať svoje vlastníctvo (odpoveď štátneho podniku T. z 10. mája 1991 na žiadosť právnej predchodkyne žalobcu z 8. apríla 1991 o vydanie domového majetku – č.l. 637), a to postupom podľa zákona č. 427/1990 Zb. o prevodoch vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby (ďalej len „zák.č. 427/1990 Zb.“), hoci tento zákon výslovne zakazoval prevod vlastníckeho práva k prevádzkovým jednotkám, ktoré prešli z vlastníctva fyzických osôb do vlastníctva štátu podľa predpisov vydaných po 25. februári 1948, prípadne z iných dôvodov po tomto dni, dokiaľ majetkové nároky týchto osôb neupravia osobitné predpisy. Žaloba o určenie vlastníckeho práva, podaná právnou predchodkyňou žalobcu v čase nasledujúcom krátko po vydražení spornej nehnuteľnosti v tzv. malej privatizácii (o dražbe ktorej zjavne nemala vedomosť), tak mohla byť účinným prostriedkom odstránenia právnej neistoty spôsobenej okupáciou veci štátom a prostriedkom ochrany jej vlastníctva umožňujúcim obnovenie výkonu vlastníckych oprávnení, pričom to isté platí aj o žalobe žalobcu o určenie veci do dedičstva (ktorá znamená určenie vlastníckeho práva poručiteľa ku dňu jeho smrti).

Odvolačí súd odôvodnil zamietnutie žaloby aj tým, že žalovaní, resp. ich právny predchodca, nadobudli svoje vlastnícke právo v dobrej viere. Aj napriek nedostatočnému odôvodneniu tohto záveru, ako už bolo uvedené vyššie, považuje dovolací súd v záujme efektivity ďalšieho konania uviesť nasledovné.

Za existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení je rozhodujúcou právnou otázkou pre vyriešenie sporu otázka, aké dôsledky majú byť spojené

so skutočnosťou, že štát nebol vlastníkom spornej nehnuteľnosti predanej na verejnej dražbe postupom podľa zák.č. 427/1990 Zb. Odpoveď na túto otázku vyžaduje objasniť charakter verejnej dražby prevádzkových jednotiek v tzv. malej privatizácii.

K povahe verejnej dražby, ktorou sa realizoval prevod vlastníctva štátu k niektorým veciam na iné právnické alebo fyzické osoby, zaujal stanovisko Ústavný súd Českej republiky v náleze sp.zn. II. ÚS 303/95 (a opakovane aj IV. ÚS 170/04 a II. ÚS 1161/08) konštatujúc, že vlastníctvo nadobúdané podľa § 9 ods. 1 a § 11 ods. 1 zák.č. 427/1990 Zb. je vlastníctvom nadobúdaným na základe zmluvy, kde štát je jej stranou, a príklep je akceptáciou ponuky, resp. formálnou a záväznou deklaráciou toho, že došlo ku konsenzu. Postup štátu podľa uvedeného zákona nebol rozhodovaním nositeľa verejnej moci, ale rozhodovaním doterajšieho vlastníka majetku v súkromnoprávnom vzťahu o tom, ako so svojím majetkom naloží.

Ak teda vlastníctvo nadobúdané v tzv. malej privatizácii je vlastníctvom nadobúdaným na základe zmluvy, potom sa na takúto zmluvu vzťahuje jedna zo základných zásad súkromného práva, a to zásada „nemo ad alium plus iuris transfere potest, quam ipse habet“ (nikto nemôže previesť viac práv, než má sám). Táto zásada chráni vlastnícke právo skutočného („pravého“) vlastníka. Jej uplatnenie znamená, že platne nemôže nadobudnúť vlastnícke právo právny nástupca, ak subjekt, od ktorého odvodzuje (derivatívne) svoje vlastnícke právo k nehnuteľnosti, toto právo nikdy nenadobudol, a teda ho ani nemohol ďalej platne previesť (porovnaj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 10. februára 2010 sp.zn. I. ÚS 50/10).

Aj keď dôsledkom vyplývajúcim z vyššie uvedenej zásady je nemožnosť nadobudnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti od nevlastníka, nemožno vylúčiť situáciu, keď proti princípu ochrany práva pôvodného vlastníka bude pôsobiť princíp ochrany dobrej viery nového nadobúdateľa. V súvislosti s riešením kolízie týchto princípov dovolací súd zastáva názor, že ochranu skutočného vlastníka, zaručovanú zásadou „nikto nemôže previesť viac práv, než má sám“ možno prelomiť ochranou dobrej viery nadobúdateľa len celkom výnimočne, pokiaľ je nad akúkoľvek pochybnosť zrejmé, že nadobúdateľ je dobromyseľný, že vec riadne podľa práva nadobudol (porovnaj nález Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 3314/11 z 2. októbra 2012). Dobrá viera musí byť pritom hodnotená veľmi prísne, pričom poskytnutie ochrany dobromyseľnému nadobúdateľovi sa s prihliadnutím na individuálne okolnosti

posudzovanej veci musí javiť ako spravodlivé. Poskytnutie tejto ochrany sa vo svojich dôsledkoch prejaví ako možnosť dobromyseľného nadobúdateľa pokračovať v oprávnenej držbe.

O dobrú vieru ide vtedy, ak nadobúdateľ nehnuteľnosti ani pri vynaložení potrebnej opatrnosti, ktorú možno od neho s ohľadom na okolnosti a povahu prípadu požadovať, nemal, prípadne nemohol mať (z hľadiska kritéria priemerne obozretného jedinca) dôvodné pochybnosti o tom, že v skutočnosti subjektu, ktorý je ako nositeľ určitého práva zapísaný v katastri (evidencii) nehnuteľností, takéto právo nesvedčí.

V prejednávanej veci zistený skutkový stav podľa názoru dovolacieho súdu dobrú vieru žalovaných (posudzujúc ju prísne) konštatovať neumožňuje. Len samotná skutočnosť, že štát bol zapísaný ako vlastník nehnuteľnosti predávanej na verejnej dražbe v tzv. malej privatizácii, nemohla sama o sebe založiť dobrú vieru (presvedčenie) právneho predchodcu žalovaných (vydražiteľa), že štátu svedčí aj platný právny titul, na základe ktorého je jeho vlastnícke právo v evidencii nehnuteľností zapísané. Pod bežnú opatrnosť, ktorú bolo možné od neho požadovať, je nutné zahrnúť požiadavku aktívneho zistenia konkrétnych skutočností, vedúcich (z hľadiska kritéria priemernej obozretnosti) k presvedčeniu, že štát v čase dražby disponoval platným nadobúdacím vlastníckym titulom. Vynaložením potrebnej aktivity bola zistiteľná a dostupná listina, na základe ktorej došlo v roku 1959 k zápisu vlastníctva štátu k nehnuteľnosti vo vlastníctve právnej predchodkyne žalobcu, dostupný bol aj jej obsah a zistiteľná bola aj informácia, ktorou disponoval štátny podnik T. (ktorého prevádzková jednotka, súčasťou ktorej bola aj sporná nehnuteľnosť, bola zaradená na predaj v tzv. malej privatizácii), že žalobkyňa požiadala o vydanie tejto nehnuteľnosti. Vydražiteľ Ing. M. M. preto mohol mať pochybnosti o platnom nadobúdacom vlastníckom titule štátu. Rovnaké pochybnosti o platnom nadobúdacom titule menovaného a predtým štátu mohla mať aj žalovaná 1/. Žalovaní 2/ a 3/ mohli mať pochybnosti o platnom nadobúdacom titule ich právneho predchodcu už zo samotnej skutočnosti, že spoluvlastnícky podiel k nehnuteľnosti bol predmetom prevodov v čase prebiehajúceho sporu.

So zreteľom na uvedené dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. februára 2013

JUDr. Rudolf Čirč, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová